

פרשת תרומה, המדור - הגיגים, ד"ר חזות גבריאל

של מי התורה הזאת?

מדוע זכה המקום המסוים שבמשכן ובמקדש להיקרא **קודש קודשים**? האם **קודש קודשים** הוא קודש פלוס? מה יש בו שאין בשאר חלקי המשכן או המקדש? ובכן, התשובה מוזרה ומאתגרת כאחד - **ארון, לוחות וכרובים!!** מה מייצגים 'אביזרים' אלו? האם יש להם מכנה משותף? מדוע מהווה השילוב שלהם במקום אחד שילוב כה חשוב עד כדי כינויו בשם **קודש קודשים**?

הרשעים שנכנסו לקודש הקודשים בזמן החורבן, ציפו בודאי למצוא שם ישות מעוררת פלצות או לחילופין יצור מדהים בעל מוטת כנפיים היורה גיצים ורושף אש מעיניו. להפתעתם כי רבה, המראה שהתגלה לעיניהם עורר גיחוך, צחוק וזילות נוראית לקדושי ישראל - " אמר ריש לקיש: בשעה שנכנסו נכרים להיכל ראו כרובים המעורין זה בזה, הוציאון לשוק ואמרו: ישראל הללו, שברכתן ברכה וקללתן קללה, יעסקו בדברים הללו? מיד הזילום, שנאמר כל מכבדיה הזילוה כי ראו ערותה", (יומא נד, ב).

ארון זה מה טיבו? בעקבות דברי הבבלי על הפסוק: **בְּטַבְעֹת הָאֲרֹן יִהְיוּ הַבַּדִּים לֹא יִסְרוּ מִמֶּנּוּ** (שמות כה, טו), כותב בעל ה'משך חכמה': " ... ואמרו ז"ל (יומא עב, א): המסיר בדי ארון לוקה. והנה במזבח כתיב (להלן כז, ז) "והיו הבדים... בשאת אותו", וכן בשלחן (כה, ח), מה שאין כן בארון, הבדים הם קבועים בו תמיד - הלא דבר הוא! "

ר' מאיר שמחה הכהן מדווינסק (1843-1926), בעל פירוש "משך חכמה" על התורה, מסביר זאת כך: הארון מסמל את התורה. מוטות הארון היו קבועים תמיד בטבעות, ובכך נוצר מצב שבו **הארון תמיד מוכן לנשיאה**. רוצה לומר כי התורה מזמינה כל אחד לבוא ולשאת אותה בכל עת. בניגוד לתפקידים אחרים בעם ישראל שנתפרו לקבוצות מסוימות, כמו הכהונה או המלכות, התורה אינה שייכת לאף מגזר או מעמד. **כל מי שפותח את ליבו ומתאמץ ללמוד אותה - היא שלו**. הנשיאה של הארון איננה רק מעשה טכני השייך לזמן מסוים בו המשכן נודד. מוטות הנשיאה הקבועים מורים לנו כי יש **לשאת את התוכן של התורה לכל מקום ולכל תחום בחיים**. כתר תורה עומד מונח בקרן זוית וכל הרוצה ליטול, יבוא וייטול. התורה נמסרה למשה מסיני והוא ציווה אותה לכולנו - "מורשה קהילת יעקב". ירושת התורה ניתנה לכל העם ולכל הקהילות, אין לאף אדם זכות לטעון לבעלות עליה ואין לאף אדם מונופול עליה.

ובכן, למי שייכת התורה? לא רק לאלו המקיימים את המצוות! לא רק למי שרוצה! לא רק למי שמעוניין בה! לא רק למי שטורח ללמוד אותה ולהתמודד עם מכמניה! היא רשומה בטאבו כירושה של כל יהודי באשר הוא, גם לאלו שטרם נולדו. גם לזה שרק מחזיק תהלים בכיס חולצתו, וגם לזה הדובר עברית וחי במדינה מנימוקים לאומיים לא דתיים, וגם לאלו שאינם חפצים בה!

ומה באשר **לכרובים**? בפרשתנו, (כה, כ): **וְהָיוּ הַכְּרֻבִים פְּרָשִׁי כְּנָפִים לְמַעַלָּה סִכְכִּים בְּכַנְפֵיהֶם עַל־הַכַּפֹּרֶת וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל־אָחִיו אֶל־הַכַּפֹּרֶת יִהְיוּ פְּנֵי הַכְּרֻבִים**. ובדברי הימים (ב, פרק ג, פסוק י): **וַיַּעַשׂ בְּבֵית־קֹדֶשׁ הַקְּדוֹשִׁים כְּרֻבִים שְׁנָיִם מַעֲשֵׂה צַעֲצָעִים וַיְצַפּוּ אֹתָם וְהָב. על הכרובים כותב הרד"ק: " מעשה צעצועים - כמו צאצאים כמו שאמרו רז"ל כרוב כרביה כי פני נערים היה להם". ובכן, הכרובים הם הנערים המייצגים את התום והזכות. אלו הם 'התינוקות שנשבו', אלו שמצווים כי 'פניהם יהיו איש אל אחיו' ובכך הם 'יפרשו כנפיים למעלה'.**

נמצאנו למדים כי קודש הקודשים אינו מצב של תוספת קודש לקודש אלא **העלאת החול לקודש על ידי עירוי בקודש קיים**. זהו המכנה המשותף של אביזרי המקום המכונה קודש קודשים. יש בו תורה מזומנת לכל, ונערים ונערות זכים וטהורים. חיבור הנערים לדרכה של תורה בדרך של **פניהם יהיו איש אל אחיו** יוצרת קדושה מיוחדת, גדולה מכל הקדושות - קודש קודשים.

כך כותב הרמב"ם במפורש (סוף הלכות שמיטה ויובל): " ולא שבט לוי בלבד, אלא כל איש ואיש מכל באי העולם אשר נדבה רוחו אותו והבינו מדעו להבדל לעמוד לפני השם לשרתו ולעובדו לדעה את ה', והלך ישר כמו שעשהו האלקים ופרק מעל צוארו עול החשבונות הרבים אשר בקשו בני האדם, הרי זה נתקדש **קדש קדשים** ויהיה ה' חלקו ונחלתו לעולם ולעולמי עולמים".

hazutg@gmail.com